

Cerkvene zadeve.

Svetoletne procesije v Mariboru se obhajajo 4. 11. in 18. julija. Prve se je več ljudi udeležilo, kakor so nekateri strašljivci poprej mislili.

Dijake na gimnaziji v Linci so grdi frajmaurerji k sebi zvabili in hudo zapeljali. Morali so njim prisegati, da ne bodo verovali v Boga. Zraven še so bili zapeljani v nespodobno ponočevanje, pijančevanje in žalostno zaničevanje vsakega resnobsnega učenja. Ubogi stariši, ubogi otroci!

Koroško kat. polit. društvo v Wolfsbergu je na čast papeževe 30. letnice obhajalo sijajni zbor. G. Pongrac, deželni poslanec, je poročal o delovanju deželne zbornice in ljudem povedal, da nova šola zahteva 260.000 fl. na leto, med tem ko je stara s 8000 izhajala. Ljudje so se jako začudili. Naposled je drugi govornik dokazoval resnico ostrih besed, da je liberalizem toliko, kakor sleparija, kar je temeljito dokazal na sadu, katerega liberalizem rodi.

Sijajni bil je tudi shod katol. pol. društva za Česko v mestu: Krumavi. Sešlo se je više 800 odličnih Katoličanov. Navdušeno so govorili knez Svarcenberg, grofa Šönborn in Thun, profesor Drost in proš. dr. Loberšiner.

Prusi so te dni zaprli nekega župnika in tako izpolnili veliko številko 2000. Toliko mešnikov je že kaznovanih. Niso pa všteti izgnani jezuiti in drugi redovniki. Kardinal in nadškof grof Ledohovski je že zaprt 527, njegov prvi pomočni škof 240, njegov drugi pomočni škof 270 dni, škof Paderbornski je bil v ječi 150 dni in so ga potem v trdnjavo (festengo) zaprli. Tudi nadškof Kolinski in škof Trijerski bila sta več tednov v zaporu.

Po tem takem je veliko farovžev praznih, ljudje nimajo službe božje, cerkveno premoženje, šole, klostri in drugi zavodi so proči. Ali vse to trpijo Katoličani s čudovito udanostjo v božjo voljo in z nenavadno srčnostjo. Bog, odpusti njihovim sovražnikom, Katoličanom pa daj potrebne potrpnosti!

Gospodarske stvari.

Nekoliko ravnil, po katerih gre pri izrejevanji svinj ravnati.

I.

M. Sedanji svet od dne do dne več mesa povžije. Umen kmetovalec mora toraj svojo skrb na one domače živali obračati, katere več ko druge mesa dajajo. Svinja sicer ne vrže toliko in tolikovrstnega dobička ko goveja živina, vendar pa je korist njena tolika, da je vse kmetovalčeve skrbi vredna. Dostikrat se pa reja svinj ravno v takih krajih v nemar pušča, v katerih bi reja ravno te domače živine lahko postala vir premožnosti

in gmotnega blagostanja. Številke iz večjih mest kažejo, da je v zadnjih letih potreba svinjskega mesa razmeroma k drugemu mesu izdatno poskočila. —

Svinja zahteva po svojih prirodnih darjih in telesnih lastnostih tudi posebne střežbe. V njih se nahajajo neka posebna nasprotja, ki jih mora tisti dobro poznati, ki se z rejo in pitanjem svinj peča. Na jedni strani svinja hitro raste, kri v njej živo in naglo kroži in je žival dražljive nature, na drugi strani pa je, posebno izraščena in pitana, zaspana in lena in za življenje le malo hrane potrebuje. Mast se njej tako silno in hitro nareja, da se ner edkokrat primeri, da se njej še celo mišice v mast spremenjati začno. Pa ravno pri krmetini se včasih najmanjši pogreški in spregledki prav občutljivo kaznujejo. Sploh pa se sme reči, da se na svinje v gospodarstvu vse premalo skrbi obrača. Toraj ne boče odveč nekoliko praktičnih skušenj, kakor jih Dunajski list „Pract. Landw.“ prinaša, našim bralcem podati, katere se posebno na krmljenje, rejo in oskrbovanje krmetine nanašajo. —

Svinja je vsežrna. Njen želodec je mišičast in kožnat, kakoršen vseh mesožrcev. Čreva pa so 10krat daljša, kakor celo njeno truplo, tedaj blizo take dolgosti, kakor pri živalih, ki se rastlinstva živé. Tako je svinja sposobna meseno in rastlinsko hrano povživati. Toraj če hočemo, da se hrana svinjam polagana tudi popolnoma porabi in v svinjskem telesu v nam koristne in rabljive dele predela, se mora hrana pred polaganjem nekoliko prirediti in pripraviti. Ker je svinja zelo hlastava in požrešna; gre velik del povžite hrane nežvekan in naprebavljen od nje in toraj v škodo celemu gospodarstvu. To mora kot pglavitno ravnilo pri svinjereji veljati in marsikateri slab izid in škodljiv nasledek pri reji in pitanju svinj se ima zanemarjenju te resnice pripisati. Učeni možje so po skušnjah dokazali, da gre pri 1½ leta stari svinji, kateri se celo nezdrobljeno, nekuhanu zrnje polaga, nad 50%, t. j. nad polovico povžite hrane neprebavljene brez koristi od nje.

Pripravlja se pa svinjam hrana ali s kuhanjem ali s parenjem. Tako pripravljena hrana je svinjam najbolj tečna. Seveda tam, kjer so drva draga, je tako pripravljanje tudi drago, ki se pa s tem poplača, da se živini polagana hrana tudi popolnoma porabi in v nam koristne dele spremeni. Gospodarstva, ki imajo katero postransko obrtnijo, pri kateri je kuriti treba, zamorejo najprej tako postopati.

Drugi načini pripravljanja hrane, kakor ugrevanje po sam sebi, kisanje in tako dalje, so sicer dober kup pa bolj škodljivi in nevarni. Potrebujejo namreč natančnosti in velike pazljivosti, kakoršne pa ravno pri služabnikih, ki imajo navadno svinje na skrbi, le malokedaj najdemo. Krivo pripravljena ali pokvarjena hrana pa ne stavlja samo zdravja v nevarnost, ampak je tudi na drugi strani

za gospodarja velika škoda, ker gre tako veliko hrane pod zlo.

Hrane iz rastlinstva so:

1. Stročnati sadeži: bob, grahor, grah, leča, fižol. Vsi ti sadeži se odlikujejo med drugimi po obilnosti beljakovine, ki njo imajo v sebi in so posebno za pitanje kakor ustvarjeni. Po njih postane meso in slanina jedrnat. Polagajo se tudi kot postranska hrana k gomolnati hrani, t. j. h krompirju, korenju, pesi itd. Vendar pa se ne sme pozabiti, da so vsi stročnati sadeži težko prebavljivi in da zlasti mlajši živini radi koliko in druge črevesne težave napravljajo. Tudi zgoščujejo kri, kar ima ravno pri svinjah dostikrat škodljive posledice. S tem pa ne rečemo, da bi se mlajšim živalim celo ne smeli polagati, ampak le toliko hočemo povedati, da je treba pri krmljenju s stročnatimi sadeži velike natančnosti in previdnosti. Treba je, da se taka krma dobro pripravi in kot postranska hrana takim živežem prideva, ki bolj hladijo in čvrstijo, kakor na primer to vsi gomolnati sadeži delajo.

Za breje in doječe svinje stročnata hrana ni kaj dobra. Sto in sto skušenj je to že pokazalo. Kajti porodne organe preveč draži. Škodljiva je mladičem in starkam, ker mleko po njej nekako greni. Pri sesajočih prascih napravlja trebušne zapreke, debelo kri in mrtvudne boleznin in vsled teh dostikrat pogin. Navadno poginejo prasci, ki na prednjih sezih sesajo, najpoprej, in tisti, ki so izmed vseh najmočnejši.

Vprašanja v kmetijskih rečeh.

H. Več oči — več vidi, več rok — več opravi, tako tudi več ljudi — več presodi, kar posebno v gospodarstvenih rečeh velja, katere se zraven naravnih ved na skušnje opirajo. Bilo bi želeli, da bi umni kmetovalci svoje poskušnje in njih vseh po „Slov. Gosp.“ priobčevali, pa tudi, kdor želi čez kakšno reč poduka in razjasnila, naj bi svoja vprašanja postavil, katera bi se skušenim gospodarjem za odgovor predložila.

V prid vinorejcev stavim ta-le vprašanja in prosim za odgovor:

1. Lansko leto so v spomladi, meseca majnika, vinogradi močno pozebli, in tedaj so nekateri svetovali, da se naj ozebljene mladike potrgajo, drugi pa so rekli, da je boljše vse pri miru pustiti. Kaj pa je poskušnja pokazala, ali je bilo boljše mladike potrgati ali ne? Kaki bili so nasledki?

2. Lesa začne povsod manjkati. Mnogo se ga vsako leto porabi za vinogradno kolje, pa tudi stroški za kolje, ki je dostikrat slabo in le kratek čas trpi, so veliki; kaj bi bilo storiti, da bi kolje bilo bolj trpvino? ali bi kazalo spodnjo stran kolja s terom napojiti, kako se to ima zgoditi in kakošen je bil vspeh?

3. Lani so si marsikateri gospodarji mlatilnice omislili. S kakošnim vspehom so delo oprav-

ljali? Katere sorte so najbolj priporočanja vredne? Kateri drugi stroji za kmetijstvo so priporočila vredni? —

Prosimo uljudno odgovorov. Radi njih bodemo priobčevali. Vred.

Zavolj trtne uši pozivlja štajerski deželni zbor vinogradne posestnike na Štajerskem, naj pazijo v svojih vinogradih. Hitro ko zadenejo na trse, ki nenavadno slabo rastejo ali čijih listje pred časem veneti začne, naj njih izkopljejo in ravnateljstvu vinorejske šole v Mariboru pošljejo, da se tukaj trs s koreninami vred na tanko preiskuje. V Brežicah so sicer nekoliko trsevja iz Klosterneuburga, kder se je ovi trsev sovražnik že zaplodil, nasadili, vendar do sedaj trtne uši še nikder niso našli.

Sejmovi meseca julija. 12. jul. na Planini, v Rogatci, v Šoštanji. — 13. jul. pri sv. Duhu v Ločah. — 25. jul. v Dobovi, v Pleterji in pri sv. Rozaliji pri Celji.

Dopisi.

Od Nove cerkve. († V. Senegačnik) ali po domače Poznak bil je na vse strani izvrsten mož.

Živel je s svojo ženo, čeravno je bila veliko starejša od njega, čez 25 let v lepi krščanski ljubezni in zastopnosti. Kot hišni gospodar je bil skrben, tako, da je svoje, prej zadolženo posestvo lepo povzdignil, ter se lahko štel med premožniše. Pri vsem tem bil je dobrotljiv in radodaren. Tega so pričla njegovi posli, ki so po več let pri njem z veseljem služili, ter zdaj za njim solze prelivajo. Poznakova hiša je bila vedno gostoljubno odprta. Tamkaj so našli mnogi njegovi prijatelji in znanci vselej veselega, postrežljivega gospodarja, ki je ž njimi rad tudi kako veselo zapel.

Svoje krščanske dolžnosti je rajni Poznak s celo svojo družino zvesto spolnoval. Vsak teden si ga lahko videl večkrat pri sv. meši. Cerkva mu je bila sploh sila pri srci. Kot njen večletni ključar je skrbel goreče za njeno čast in kinč. Kderkoli je videl, da je potrebno kaj popraviti, si je zato vselej pridno prizadeval, ter mu ni nikdar pretežavno bilo, po fari od hiše do hiše za čast Božjo pobirati. Pa tudi sam iz svojega je mnogo daroval za hišo Božjo. Tudi ga ni bilo nikdar sram, čeravno je bil rajni eden znamenitih faranov, o večjih praznikih si obleči meznarsko oblačilo, ter pri službi Božji pomagati. Bil je sploh ponižen in pohleven mož.

Tudi gledé narodnosti je bil Poznak vedno zvest katolišk Slovenec, kar je pokazal večkrat pri raznih volitvah. Stal je kakor skala za pravično reč. Tudi tebe, mili „Gospodar“, je rad prebiral, ter je bil tudi tvoj naročnik.

Da za takim, posebno za cerkvo nenadomestljivim, možem cela fara žaluje, to je pokazal nje-